

Vaksdal kommune
Politisk sekretariat
v. Lin Tove Thomassen

Din referanse:

Vår referanse:

Dato: 18.08.2021

Sal av alkohol frå fysisk ubemanna butikk

Vi viser til epost frå Vaksdal kommune 1.juli 2021.

Først vil vi på vegne av nærbutikken i Eksingedalen takke for at Vaksdal kommune opna for at butikken i Eksingedalen fekk løyve for å selje alkohol i ny driftsform; dette har betydd mykje for butikken. Vi vil også gratulere med mange flotte medie-oppslag om innføring av ny teknologi i bygda.

Butikken i Eksingedalen deltok i Merkurs pilotprosjekt for fleksible opningstider med ny teknologi. Pilotprosjektet vart avslutta 28.02.2021. [Prosjektrapporten](#) oppsummerer og drøfter ulike sider ved prosjektet, også spørsmål knytt til regulatoriske forhold:

Prosjektet har bidratt til nasjonale endringer i forhold til salg av aldersbestemte varer ved hjelp av ny teknologi. Det er ikke avdekket eller rapportert hendelser eller avvik på noen områder når det gjelder salgsløyve, HMS-sikkerhet, IT-sikkerhet eller personvern.

Som en del av piloten har den enkelte butikk hatt ansvaret for det regulatoriske, sikkerhet og personvern i forhold til ny driftsform. Ansvaret det her er snakk er tillatelser, kundeinformasjon, rutiner, instruksjoner og internkontroll. Den enkelte butikk har jobbet godt sammen med sin kjede, men vi registrerer at det er ulike vurderinger/strategier hos de enkelte kjeder.

6 av 8 butikker søkte og fikk tillatelse til å selge alkohol ved hjelp av ny teknologi. Dette var et nasjonalt viktig arbeid som gjorde at 6 kommuner tok en helt ny vurdering av sine alkoholpolitiske retningslinjer med tanke på salg av alkohol ved hjelp av ny teknologi. Arbeidet skapte et godt og positivt engasjement og samarbeid med kommunene, hvor flere kommuner er stolt av å være tidlig ute på dette området. Flere kommuner hadde dialog ned Helsedirektoratet i denne prosessen.

5 av de 6 butikkene med tillatelse har hatt salgskontroll på alkohol og tobakksvarer, hvor alle kontrollene er gjennomført uten merknader.

Merkur gjorde tidleg i prosjektet ei vurdering av kva som skulle vere vår rolle når det galdt regulatoriske spørsmål. Vi konkluderte med at dette ansvaret måtte ligge hos den enkelte butikk. Bakgrunnen for dette var at det uansett ligg innanfor kommunens skjønnsmende å bestemme om dei vil gi løyve til sal av alkohol, slik det også blir understreka i Helsedirektoratets brev til Vaksdal kommune av 2.7.2020.

Til grunn for denne vurderinga låg også tilbakemeldinga frå utviklarane bak RMA-teknologien som er brukt i pilot-butikkane. Dei konkluderte alt i 2018 med sal og utlevering av alkohol over ordinære sjølvbetjente kasser ikkje var i samsvar med gjeldande salsløyve. Butikkane som har deltatt i Merkurs pilotprosjekt, har i tillegg til sjølvbetjente kasser fått installert avansert kamerateknologi, identifisering med betalingskort, PIN-kode og fingeravtrykk, tovegs videokommunikasjon, sensor-teknologi og plassering av alkohol-varer i spesialskap som kan låsast på sekundet.

Utviklarane av RAM-teknologien har vore opptatt av deira teknologi ikkje må forvekslast med ordinære sjølvbetjente kasser. Derfor valde dei å søkje om spesifikt salsløyve for den første konseptbutikken som brukte denne teknologien.

Nærbutikkar med fleksible opningstider og ny teknologi representerer ei heilt ny driftsform, både for kjøpmennene og for kommunane. Merkur har gitt hjelp til butikkane med søknadsarbeid og har også vore i møte med representantar frå aktuelle kommunar. Dei 6 butikkane i pilotprosjektet som søkte om sal av alkohol med RMA-teknologi, fekk godkjent dette. Søknadene har vore gjennom ei grundig behandling i alle kommunane, som uavhengig av kvarandre har hatt gjennomgang av teknologien. Konklusjonen har vore at den nye teknologien ivaretar intensjonane i lovverket.

Pilotprosjektet viser at det kan vere behov for å få oppdatert lova slik at den matchar den teknologiske utviklinga som har skjedd i butikkane. Merkur har ikkje sett det som vår oppgåve å ta initiativ til oppdaterte alkoholpolitiske føringar. 8 butikkar deltok i vårt prosjekt. Butikkane til NorgesGruppen og Snarkjøp bruker RMA-teknologi som gjorde at dei kunne søkje om sal av alkohol, og fekk løyve. Coop hadde berre sjølvbetjente kasser, og søkte derfor ikkje om endring av salsløyve.

Teknologien utviklar seg stadig og det vil sannsynlegvis kome fleire tilbydarar. Etter vår vurdering er det for tidleg å lage ei generell anbefaling når det gjeld bruk av teknologi, ettersom kvart konsept må vurderast på sjølvstendig grunnlag. Pr. i dag blir det brukt RMA-teknologi i 10 norske daglegvarebutikkar. Det er berre denne teknologien som har blitt vurdert og kvalitetssikra av kommunane, med tanke på sal av alkohol.

Mat-Norge som har utvikla og eig teknologien, opplyser at så langt dei kjenner til så har alt fungert som det skal i de 10 butikkane. Fleire hundre tusen kundar har brukt butikkane utan at nokon av butikkane har fått merknader ved tilsyn eller kontroll.

Vi har tillit til at kommunane kan vurdere teknologien som blir brukt i pilotbutikkane opp mot føringane i alkohollova og bruke sitt skjønnsmynde på ein god måte.

Helsing
Distriktssenteret

Steinar Fredheim
Avdelingsleiar (sign.)